

Schriftelijke informatieve vragen CDA-fractie naar aanleiding van de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022 t/m 2024

1. Het college geeft met trots aan dat voor het komende jaar een structureel sluitende begroting aan de raad kan worden voorgelegd. Het woord 'structureel' komt ons hier vreemd voor vanwege de vele onzekerheden voor de daarop volgende jaren.

De term structureel sluitend duidt op de verplichting om de structurele baten in evenwicht te brengen met de structurele lasten. Deze verplichting staat verwoord in art. 189 lid 2 van de Gemeentewet: "De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is".

De onzekerheden voor de komende jaren zijn benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, hoofdstuk 4.2 Impact van Corona (COVID-19) op de begroting 2021. De begroting is opgesteld op basis van het scenario dat met uw raad is besproken. Voor de inhoudelijke toelichting op het scenario verwijzen wij u naar de kadernota 2020 en naar hoofdstuk 4.2 van de begroting.

2. Meteen wordt in de aanbiedingsbrief al gewezen op de kostenstijging in het sociaal domein. Deze stijging wordt voor onze gemeente geraamd op maar liefst 1,5 miljoen. Is deze raming gebaseerd op het idee 'als we de raad flink laten schrikken, dan valt het achteraf alleen maar mee' of is deze post gebaseerd op reële verwachtingen? We hebben de onderbouwing in deze begroting niet terug gevonden!

Deze begroting is gebaseerd op de prognoses vanuit Maastricht. Deze zijn gebaseerd op daadwerkelijk gemaakte kosten (tot en met mei 2020) en komen grotendeels voort uit prijs- en volumestijgingen over de volle breedte van het Sociaal Domein. Voor de opbouw van dit bedrag verwijzen wij u naar het overzicht in de stukken van de raadsbijeenkomst van 31 augustus 2020.

De uitvoering van het Sociaal Domein heeft onze gemeente grotendeels belegd bij de gemeente Maastricht. De afspraken hierover zijn opgenomen in een dienstverlenings-overeenkomst (DVO).

Wij verwachten dat zowel financiële als ook inhoudelijke winst te behalen valt door het versterken van de sturing op de uitvoering van de DVO en daarmee samenhangend op de versterking van het opdrachtgeverschap. Daarnaast hebben wij in de afgelopen maanden de bedragen nader geanalyseerd en getoetst aan mogelijkheden om op basis van de DVO bij te sturen. Dit hebben we zowel bestuurlijk als ambtelijk al in gang gezet in het derde kwartaal 2020.

Daarnaast bereidt een ambtelijke werkgroep bezuinigings- en verbetervoorstellen voor.

3. De toekomst respectievelijk afbouw van het Polfermolencentrum is een lokale soap van jawelste. De deelnemersaantallen In relatie tot de kosten van in standhouding noodzaakte de raad om zwembad en fitness ingaande 1 januari 2021 te sluiten. De sporthal zal hoe dan ook of gehandhaafd of op een andere plek gerealiseerd moeten worden. De overige maatschappelijke voorzieningen (theater- en vergaderruimten, gemeentegrot, sport- en onderwijsondersteuning, vereniging- en seniorenactiviteiten etc.) dienen óf in het huidige complex dan wel elders gefaciliteerd en gegarandeerd te worden. Graag toezegging dat die beloften gestand worden nagekomen?

Deze vraag hebben wij beoordeeld als een politieke vraag en geen financieel technische vraag. Wij verzoeken u vriendelijk om de politieke vragen in te brengen tijdens de begrotingsbehandeling. In de raadsvergadering van december zal dit onderwerp worden behandeld, waarbij deze vraag ook aan de orde zal komen.

4. Het college geeft in de aanbiedingsbrief aan ter vergroting van de transparantie en begrijpelijkheid te komen tot een vereenvoudiging van de renteberekening (bespaarde rente op reserves en voorzieningen). Wanneer kunnen wij toelichtend raadsvoorstel verwachten waarmee de raad een dergelijk besluit kan nemen?

De voorgestelde wijziging van de rentesystematiek is onderdeel van het raadsvoorstel financiële verordening 2021.

5. Pag. 7: graag nadere toelichting over de samenstelling van het bedrag van bijna 2,5 miljoen aan onttrekkingen uit de reserves in 2021.

Op basis van vastgesteld beleid bedragen de onttrekkingen € 668.886. Dit bedrag bestaat onder andere uit € 100.000 voor verkeersveiligheidsprojecten, € 145.764 ten behoeve van kwaliteit dienstverlening KCC, € 130.000 in het kader van projecten Burgerkracht en zelfsturing en ondersteuning processen burgerparticipatie en zelfsturing en € 174.037 inzet van de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten.

Op basis van de voorgestelde beleidstoevoegingen, opgenomen in hoofdstuk 4 van deze begroting, bedragen de onttrekkingen € 1.795.779. Dit bedrag bestaat uit de onttrekking van € 1.745.779 inzake het structurele wegenonderhoud en € 50.000 ten behoeve van de organisatiescan.

6. Pag. 9: onder het kopje 'wijzigingen van de begroting' staat o.m. dat het college bevoegd is om binnen de raadsaders wijzigingen door te voeren op taakveld- of productnivo (binnen het programma). De ene wethouder wordt aan banden gelegd voor uitgaven boven de 10.000 euro, terwijl bij andere programma's de collegebevoegdheid veel meer ruimte wordt geboden. Hoe is dit met elkaar te rijmen?

Wij gaan ervan uit dat u met het bedrag van € 10.000 verwijst naar de besluitvorming bij de kadernota de portefeuillehouder Toerisme en Economie te mandateren om uitgaven te doen ten laste van de reserve evenementen, tot een maximum bedrag van € 10.000 per evenement. Voor de volledigheid vermelden wij dat de raad in haar besluitvorming op dit punt heeft afgeweken van het voorstel van het college om dit bedrag op € 50.000 te zetten.

Financieel technisch staat dit los van de bevoegdheid van het college om verschuivingen door te voeren binnen de programma's van de exploitatiebegroting. De raad is bevoegd om voor iedere individuele reserve kaders te stellen voor de wijze waarop de betreffende reserve wordt ingezet. Het besluit over het bedrag van € 10.000 geldt alleen voor de reserve evenementen.

7. Pag. 13: kan er uitleg gegeven worden over de forse stijging van de lasten in 2020 in vergelijking met 2019 van bijna een half miljoen euro in het programma veiligheid, toezicht en handhaving?

In 2019 staat de realisatie opgenomen, voor de andere jaren zijn de begrote bedragen opgenomen. Het verschil tussen realisatie en begroting verklaart circa € 112.000. Voor de inhoudelijke toelichting op deze verschillen verwijzen wij u naar de jaarrekening 2019 (p. 136).

Onze gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) kent een structurele stijging. Deze kostenstijging is opgenomen in de kadernota 2019 en aanvullend in de kadernota 2020. De totale kostenstijging tussen 2020 en 2024 bedraagt € 302.000.

Een deel wordt verklaard door een financieel technische verschuiving tussen de programma's. Het onderdeel 'verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad' is verschoven van het programma Toerisme en Economie (in 2019) naar het programma Veiligheid, Toezicht en Handhaving (vanaf 2020), voor een bedrag van € 206.000.

Het resterende verschil wordt verklaard door een wijziging in de interne doorbelasting van personele lasten naar de taakvelden en producten.

Nb. De beantwoording van vraag 7 van het CDA is cf. vraag 3 van AB en vraag 4 VVD.

8. Pag. 32: onder thema 7 vrijwilligersbeleid wordt gesproken over een jaarplan: we zien in de beschrijving niets terug over resultaten In (een deel van) de 7 pijlers. Opnieuw wordt gesproken over het 'opstellen van een jaarplan'. Kunnen we dat voor het einde van het jaar tegemoet zien? Die zelfde vraag geldt ook voor thema 8: hoe ziet het jaarplan met betrekking tot preventief jeugdbeleid er voor 2021 uit?

T.a.v. het thema vrijwilligersbeleid: de resultaten van afgelopen jaren krijgt u apart van ons toegezonden in een raadsinformatiebrief. Het jaarplan 2021 zal voor het einde van dit jaar ter bespreking aan de raad, in casu de commissie Sociaal Domein, worden aangeboden.

T.a.v. het thema jeugdbeleid: Wij hebben het onderzoek, dat in het eerste kwartaal van 2020 was opgestart en stil was komen te liggen als gevolg van de Coronacrisis, inmiddels weer opgestart. Met als doel het opstellen en implementeren van preventief en correctief jeugdbeleid, dat in 2021 ter vaststelling aan uw raad zal worden voorgelegd.

9. Wat mag het sociaal domein kosten? Verschil tussen 2019 en 2020 bijna twee miljoen. Dat vraagt om nadere uitleg. Er wordt gewag gemaakt van een stijging van de kosten sociaal domein van ca. anderhalf miljoen In de komende jaren, maar waar komt het verschil tussen 2019 en 2020 vandaan?

De term Sociaal Domein wordt op meerdere manieren gebruikt. De kostenstijging van € 1,5 miljoen euro heeft betrekking op het 'klassieke' Sociaal Domein (WMO, Jeugdzorg, arbeidsparticipatie). De kostenstijging waar u aan refereert heeft betrekking op het programma Sociaal Domein (zoals dat is gedefinieerd in onze eigen begroting). Naast het 'klassieke' Sociaal Domein zijn hierin ook andere onderdelen opgenomen, zoals onderwijshuisvesting, cultuur, sport en burgerkracht.

Het verschil tussen de genoemde bedragen tussen 2019 en 2020 heeft betrekking op deze overige onderdelen, met name onderwijshuisvesting en burgerkracht.

10. Waar komt de term 'samenkracht' vandaan'; we spraken tot nu toe over burgerkracht en zelfsturing. Graag ook uitleg over het verschil van de lasten op dit gebied van ca. drie ton tussen 2019 en 2020?

De term samenkracht en burgerparticipatie is de landelijk voorgeschreven benaming van het taakveld 6.1.

Het verschil in lasten is op detailniveau zichtbaar in het overzicht op pagina 167 en 168. Dit heeft betrekking op de onderhoudskosten van het Welzijnscentrum Berg en Terblijt (verschil circa € 75.000). Bij de Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd is er een verschil van circa € 160.000 tussen de realisatie van 2019 en de begroting van 2020. Dit is opgebouwd uit een verschil in doorbelaste loonkosten van circa € 75.000, het incidentele projectbudget opstellen jeugdbeleid (in 2020) van € 31.000 en nog een aantal kleinere posten.

11. De beschrijving van duurzaamheid en RES heeft een wel erg algemeen karakter: gesproken wordt over het jaarprogramma 2021 en het uitvoering geven hieraan In 2021. Maar hier ziet het lokale programma er uit? Wij missen concrete doelstellingen!

In de raadsvergadering van december 2020 komt het jaarprogramma 2021 aan de orde en wordt concreter hieraan invulling gegeven.

12. Op pagina 47 (3.1 onder punt 9) is voor het eerst sprake van een ‘gebiedsvisie Berg’; het betreft hier een collegebesluit dat niet is gedeeld met de raad: vreemd! Het lijkt op een verrassing richting raad, stakeholders, wijkbewoners etc. opgehangen aan de aankoop van gronden aan de Lange Akker. Waarom geen duidelijkheid geven over de onderbouwing van de zgn. strategische aankoop en de keuze overlaten aan de raad?

Op 24 augustus 2020 is u Raad vertrouwelijk geïnformeerd over “Gebiedsontwikkelingen en Grondbeleid”. De gebiedsvisie Berg is daarin uitgebreid als één van de drie voorbeelden besproken evenals de (toen nog aanstaande) grondaankoop “Langen Akker”.

Uw raad is middels een raadsinformatiebulletin geïnformeerd over ons besluit tot het opstellen van een gebiedsvisie. Ook is een persbijeenkomst geweest hierover. Een informatieavond bijvoorbeeld voor belanghebbenden was/is op dit moment niet mogelijk vanwege de Corona-beperkingen. In het RIB staat een aantal onderwerpen opgesomd die betrokken kunnen/zullen worden bij het opstellen van deze gebiedsvisie. De omgeving maar ook uw Raad krijgt nog uitgebreid de kans om inhoudelijke inbreng te doen binnen de geldende Corona-beperkingen uiteraard. Wat de uitkomst gaat zijn en of de strategisch aangekochte gronden uiteindelijk een invulling krijgen vanuit deze visie zal uit het traject gaan blijken. Er is nog niks vastgelegd op dit moment, alleen het besluit tot nieuwbouw van de school staat al vast.

De aankoop van de strategisch grond stond geagendeerd voor de vergadering van 5 oktober 2020. Ondanks dat het als hamerstuk was geagendeerd waren er in eerste termijn toch nog vragen. Deze zijn beantwoord. Er is geen gebruik gemaakt van een tweede termijn.

13. Pag. 55: Villa Via Nova. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de nieuwbouw? Tevens de vraag of er nog resultaten zijn te melden tav een eventuele doorberekening aan derden van de kosten verbonden aan de grondverontreiniging?

De stand van zaken met betrekking tot de nieuwbouw staat in de begroting toegelicht op pagina 46. Met betrekking tot de kosten van de grondverontreiniging: Het traject via de RUD/Provincie heeft niks opgeleverd, het dossier is overgedragen aan de milieupolitie. De verwachtingen zijn laag, heeft te maken met de tijd tussen aanleg van het tijdelijke parkeerterrein en het moment van de sanering (en dus constatering van de veel grotere verontreiniging dan verwacht).

14. Pag. 64: uit het staatje baten en lasten taakveld 0.1 (Programma algemene taakvelden) blijkt dat de vanaf 2022 voor de kernoverleggen naast de organisatiekosten geen middelen meer gereserveerd worden voor concrete buurtprojecten. Kunnen we in 2021 een voorstel verwachten om de facilitering in deze zin vanaf 2022 te continueren?

Het is correct dat deze middelen staan opgenomen t/m 2021. Dit is cf. het raadsbesluit dat destijds is genomen. In 2021 zal inderdaad een notitie aan de raad worden aangeboden met een update van de processen en regelingen, de continuering van Bureau Burgerkracht en de ondersteuning en facilitering van burgerkracht initiatieven.

15. Taakveld 05: treasury. Wij lezen hier dat “hoewel de commissie BBV adviseert om bij de bepaling van het rente-omslagpercentage geen rekening meer te houden met bespaarde rente, blijven we toch voor deze systematiek kiezen”. In de aanbiedingsbrief wordt het omgekeerde beweerd. Graag duidelijkheid!

De begroting t/m hoofdstuk 3 is opgesteld op basis van bestaand beleid. Het voorstel tot wijziging van de rentesystematiek is nog niet in de begroting verwerkt. De tekst zoals die op pagina 70 staat opgenomen is gebaseerd op dit bestaande beleid. Ten behoeve van het voorstel is de tekst op pagina 149 leidend. Ter informatie: de voorgestelde besluitvorming is onderdeel van het raadsvoorstel financiële verordening 2021.

Dat de bespaarde rente als baten staat gebudgetteerd hangt samen met de onderliggende financieel technische systematiek. De rente wordt als last verwerkt in de doorbelaste rentekosten van de diverse taakvelden. Wijziging van deze systematiek zou leiden tot het wegvallen van deze post bespaarde rente en het verlagen van de doorbelaste rente op de taakvelden en producten.

Nb. De beantwoording van vraag 15 van het CDA is cf. vraag 2 van de VVD.

16. Pag. 78: het college stelt dat de te verwachten aanvullende kosten voor de uitvoering van het sociaal plan Polfermolen ten laste komen van de rekening over 2020 en daarom niet zijn opgenomen in de begroting 2021. Echter, ook in 2021 blijven er aanzienlijke personeelslasten Polfermolen bestaan; de uitvoering van het sociaal plan is eind 2020 nog niet afgerond. Hoe moet dit worden begrepen?

Met de inwerkingtreding van het sociaal plan in 2020 zijn financiële verplichtingen ontstaan voor de uitvoering van dit plan. Voor deze financiële verplichtingen nemen wij een voorziening in de begroting / jaarrekening op in het jaar waarin deze verplichting is ontstaan, dus in 2020 (voor zover die voorziening niet al eerder is gevormd). De kosten drukken daarmee op het begrotingsjaar 2020.

Het gedeelte van de kosten dat in 2021 wordt gemaakt wordt gedekt door het inzetten van de voorziening en is daarmee in 2021 budgettair neutraal. Randvoorwaarde daarbij is een juiste en volledige berekening van de financiële verplichting in 2020.

17. Pag. 79: 'de afschrijvingskosten van de Polfermolen komen met ingang van 1-1-2021 volledig te vervallen'. Hoe zit dit met onderdelen die in stand blijven zoals b.v. de sporthal?

De afschrijvingskosten worden volledig gedekt door het bedrag dat hiervoor is opgenomen in de voorziening Polfermolen. Dit bedrag is gelijk aan de boekwaarde van de Polfermolen op 1 januari 2020.

Mocht er sprake zijn van een resterende boekwaarde van de onderdelen van de Polfermolen die open blijven, dan kunnen deze kosten worden gedekt door het niet ingezette deel van de voorziening op te nemen in de reserve kapitaallasten. De financieel technische uitwerking hiervan is afhankelijk van de verdere besluitvorming in dit dossier. Het is budgettair neutraal omdat deze kosten in het verleden al verwerkt zijn, op het moment dat de voorziening is gevormd.

18. Pag. 79: 'ambitieuze begroten' In de context van de taakstelling sociaal domein lijkt op basis van de uitleg op pag.80 nogal risicovol. Het verhaal op deze pagina lijkt voor ons als leken nogal natte vingerwerk. Graag nu of binnenkort nadere uitleg over de samenstelling van zowel de taakstellingen, de bezuinigingen en ook van het meerjarenbeleidsplan in 2020 en de grote verschillen met de daarop volgende jaren.

Met ambitieuze begroten wordt bedoeld dat we meer dan voorheen kijken naar de financiële effecten van het beleid en deze ook realistisch verwerken in de begroting. Op het moment dat we investeren in preventie, dan moet dat ook leiden tot een kostenbesparing in duurdere zorg.

Uiteraard zijn wij bereid tot een nadere uitleg over de samenstelling hiervan.

19. Pag. 144: In de begroting lezen we dat op 1 januari 2021 de stand van de reserve Corona gecalculeerd wordt op € 1.162.308,-. Het overschot van de jaarrekening 2019 (€ 2.156.000,- is in deze reserve gestort. Nadien is besloten tot vermindering precario- en reclamebelasting, kwijtschelding huren en pachten, maatregelen BIZ en de kosten project Valkenburg Veiligheid Open. Na aftrek van deze bedragen resteert een bedrag van € 1.181.500. Een verschil van € 19.000 met het genoemde saldo per 1 januari 2021. Tevens staat in de kamerbrief van de minister op 31 augustus 2020 dat gemeenten (deels) gecompenseerd worden voor het wegvallen van inkomsten precariobelasting, markt- en evenementenleges, tegenvallende horeca- en zaalverhuur buurt- en dorpshuizen. Wat is, rekening houdend met genoemde compensaties, het daadwerkelijk saldo per 1 januari 2021?

De actualisatie van de financiële gevolgen van COVID-19 in 2020 en daarmee de verwachte stand van de reserve corona ultimo 2020 is onderdeel van de najaarsnota. In de raadsvergadering van december zullen wij derhalve deze vraag beantwoorden.

20. Pag. 147: Structureel wegenonderhoud. We gaan ervan uit dat de staffel aan bedragen voor 2021 t/m 2025 berekend zijn aan de hand van toepassing van adaptief wegbeheer. Om enig inzicht te verkrijgen over het verloop van (gedeeltelijk) adaptief wegbeheer zouden we graag een overzicht ontvangen van het uitgevoerde en geplande wegenonderhoud tijdens de huidige zittingsperiode 2018-2022.

In het bij de Griffie ter inzage liggende overzicht geven we een doorkijk naar gepland onderhoud voor de komende jaren. Dat is afhankelijk van actuele prioriteitstellingen mogelijk nog aan verandering onderhevig.

21. Pag. 149: hier is sprake van incidentele aanvullingen van de strategische reserve. Graag opgave van de stand van deze reserve op dit moment respectievelijk per 1 januari 2021.

De stand van de reserve strategische projecten per 31 december 2019 was € 1,7 miljoen. De verwachte onttrekkingen in 2020 bedragen € 450.000 voor het Noordelijk deel De Leeuwerrein en € 100.000 voor de onderzoeken Valkenburg-West. De geraamde storting in 2020 bedraagt € 163.000. De verwachte stand per 1 januari 2021 is daarmee € 1.313.000. In de begroting is dit terug te lezen op pagina 182.

Overigens zal het bedrag m.b.t. het Noordelijk deel van De Leeuw worden geactualiseerd in de raadsnota die in november aan uw raad wordt aangeboden.

22. Pag.147: de raad wordt voorgesteld binnen het programma ruimtelijk domein het structurele bedrag voor wegenonderhoud op de haren naar 6 ton + een incidentele onttrekking uit de algemene dekkingsreserve 2020 van ruim 1,7 miljoen euro. In hoeverre heeft deze ingreep invloed op andere onderdelen In het meerjarenbeleidsplan? En een tweede vraag: is door deze maatregelen de noodzakelijk omvang van de voorziening onderhoud wegen voor de geheel planperiode tot en met 2024 gegarandeerd?

Het meerjarenbeleidsplan is reeds als stelpost verwerkt in de exploitatiebegroting, zoals toegelicht op pagina 80 van de begroting (het beleidsprogramma). Deze ingreep heeft daar geen invloed op.

Het is de bedoeling dat via deze ingreep het noodzakelijke wegenonderhoud inclusief de opgebouwde achterstand weggewerkt kan worden. Uitgangspunt is ook dat we hiermee ook de komende jaren kunnen doen wat noodzakelijk is.

23. Recent heeft de verkoop van het pand aan de Werhyweg (aan de toegangsweg naar de parkeerplaatsen achterzijde gemeentehuis) plaatsgevonden. Is die op opbrengst in de algemene reserve gestort of op andere wijze geboekt?

De verkoopopbrengst van het betreffende pand zal onderdeel zijn van de jaarafsluiting 2020. Als onderdeel van de jaarrekening zal aan uw raad dan een voorstel worden voorgelegd voor de bestemming van deze middelen. Storting in de algemene reserve ligt dan voor de hand. Een andere optie is om deze baten ten gunste te laten komen van het resultaat van 2020.

24. Pag. 149: Taakstelling onderuitputting gemeentefonds. Is het niet vreemd dat we enerzijds aangeven dat de uitkeringen uit het gemeentefonds geen gelijke tred houden met de gedecentraliseerde taken (vooral in het sociaal domein) en dat we desondanks voor de jaren 2023 en 2024 wel al besparingen opnemen van respectievelijk € 150.000,- en € 75.000,-? Dezelfde vraag stellen we ten aanzien van de bedragen die onder het hoofdje 'versterking budgetbeheer' als dekkingsmiddel worden vermeld?

Deze onderdelen staan los van elkaar. De besparingen die wij verwachten te realiseren op de stelpost gemeentefonds hangt samen met de opbouw van deze stelpost. Wij verwachten dat de realisatie lager uitkomt dan het totaal van de in deze stelpost gereserveerde budgetten. Hetzelfde geldt voor het meerjarenbeleidsplan.

De taakstelling verbetering budgetbeheer verwachten we te kunnen invullen door over de gehele linie van de begroting kritisch te kijken naar de geraamde budgetten. Zoals aangegeven in de aanbiedingsbrief hebben we hier een start mee gemaakt, maar de verwachting van het college is dat hier nog structurele ruimte in zit.

Tot zover de schriftelijke vragen van de CDA-fractie.

Math. M.N. Knubben

fractievoorzitter CDA Valkenburg aan de Geul

© 043-6090029 / 06-54962160

mail: cda@mathknubben.nl